

פסחים כג

מנין לחמץ בפסח שאסור בהנאה?

רבי אבהו	חזקיה
כל מקום שנאמר זא זאכז זא תאכז זא תאכז - אחד איסור אכילה ואחד איסור הנאה במשמע עד שיפרט לך הכתוב כדרך שפרט לך בבבילה.	שנאמר זא זאכז חמץ - לא יהא בו היתר אכילה

קושי: ואלא השתא דכתיבי הנך קראי, **זכס** למה לי?

רבי יהודה	תנא קמא	
להוציא את הנטוע לרבים	לרבות את הנטוע לרבים	זכס
ושעתם משמע בין לרבים בין ליחיד, זכס - בין יחיד בין רבים משמע, הוי רבוי אחר רבוי, ואין רבוי אחר רבוי אלא למעט.	דכתיב ושעתם - ליחיד משמע לרבים לא משמע, כתב רחמנא זכס - להביא את הנטוע לרבים	הטעם

קושי 4 נגד ר' אבהו: והרי תרומה, דרחמנא אמר **וכז זר זא זאכז קבש** ותנן: **מערבין לנזיר ביין ולישראל בתרומה!**

תירוץ: אמר רב פפא: שאני התם, דאמר קרא **תרומתכס** - שלכם תהא. הבנת המילה בפסוק לפי חזקיה: ואידך: **תרומתכס** דכל ישראל קאמר.

קושי 5 נגד ר' אבהו: והרי נזיר, דרחמנא אמר **מחורזינא ועג זא זאכז**, ותנן: **מערבין לנזיר ביין!**

תירוץ 1: אמר מר זוטרא: שאני התם דאמר קרא **נפיו** - שלו יהא.
תירוץ 2: רב אשי אמר: **קבש יויה זכז פרוע עזר ראשו** - גידולו קדוש, ואין דבר אחר קדוש.
קושי: מידי ואין דבר אחר כתיב?
דחיית תירוץ 2: אלא, מחוורתא כדמר זוטרא.

קושי 6 נגד ר' אבהו: והרי חדש, דרחמנא אמר **וקזי וכומז זא תאכז עג עזי הויס הפה**, ותנן: **קוצר לשחת ומאכיל לבהמה!**

תירוץ: אמר רב שמעיה: שאני התם דאמר קרא **קציכס** - קצירכם שלכם יהא. הבנת המילה בפסוק לפי חזקיה: ואידך: **קציכס** דכל ישראל משמע.

קושי 3 נגד ר' אבהו וחזקיה: והרי שרצים, דרחמנא אמר **סקזי הוא זא זאכז**, ותנן: **צידי חיה ועופות ודגים, שנודמנו להם מינין טמאין - מותרין למוכרין לנכרים!**

תירוץ: שאני התם, דאמר קרא **זכס** - שלכם יהא.
קושי: אי הכי, אפילו לכתחלה נמי!
תירוץ: שאני הכא, דאמר קרא **יוזי** - בהוייתן יהו.
קושי על חזקיה: ולחזקיה, למה לי למיכתב **זא זאכז** ומייתי **זכס** למישרייה? לא לכתוב רחמנא **זא זאכז** ולא בעי **זכס**!
תירוץ: אמר לך חזקיה: טעמא דידי נמי מהכא.

קושי 4 נגד ר' אבהו וחזקיה: והרי חמץ, דרחמנא אמר **זא זאכז חמץ**, ותניא, **רבי יוסי הגלילי אומר: תמה על עצמך, היאך חמץ אסור בהנאה כל שבעה?**
תירוץ: שאני התם, דאמר קרא **זא זאכז זאכז** - שלך יהא.

חכמים	ר' יוסי הגלילי	
אסור	מותר	הנאה מחמץ
שלך אי אתה רואה, אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה	שלך יהא - אין בו איסור הנאה	זא זאכז זאכז
חד בנכרי שכיבשתו וחד בנכרי שלא כיבשתו.	שלך אי אתה רואה, אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה	תרי זכס כתיבי
חד בשאור וחד בחמץ	חד בנכרי שכיבשתו וחד בנכרי שלא כיבשתו	תלתא זכס כתיבי

